

genomen, het laatst in 1954 (RUDOLPH 1976). De soort komt voor op de lijst van Baden-Württemberg (TRAUTNER 1992B), maar nadere gegevens ontbreken. Niet in België.

Niet opgenomen: twee meldingen die duidelijk buiten het verspreidingsgebied van de soort vallen: Rotterdam (FTO5) (1922, 1925) (AVR).

Status: zeer waarschijnlijk uit Nederland verdwenen. De laatste vangst is gedaan langs de oevers van de Dinkel bij Denekamp in 1979 (WV).

Oecologie

Hygrofiel (MANDL 1978). De soort komt voor op zandige, open oevers van vrij meanderende beken en kleine riviertjes zowel in het laagland als in de bergen (BURMEISTER 1939).

Vangpotten. Geen vangsten.

Biologie

Dagactief. Zeer waarschijnlijk een voorjaarsvoortplanter, met overwintering van adulte dieren. De larve is onbekend.

Dispersie: geen gegevens.

Bedreiging

Over deze soort is bitter weinig bekend. Waarschijnlijk verdwenen door vervuiling van het water. Herstel van deze soort is zeer onwaarschijnlijk. Als de soort ergens teruggevonden zou worden, duidt dat zeker op bijzondere oecologische omstandigheden.

50 *Loricera pilicornis*

Areaal

Circumpolair. In grote delen van Europa en Siberië, naar het oosten tot de Aleoeten. Ook in Noord-Amerika. In het zuiden veelal montaan tot subalpien, tot Noord-Spanje, de Apennijnen, Dalmatië en Zuidoost-Bulgarije. **Areaalkarakteristiek:** 3, Nederland: centraal.

Voorkomen

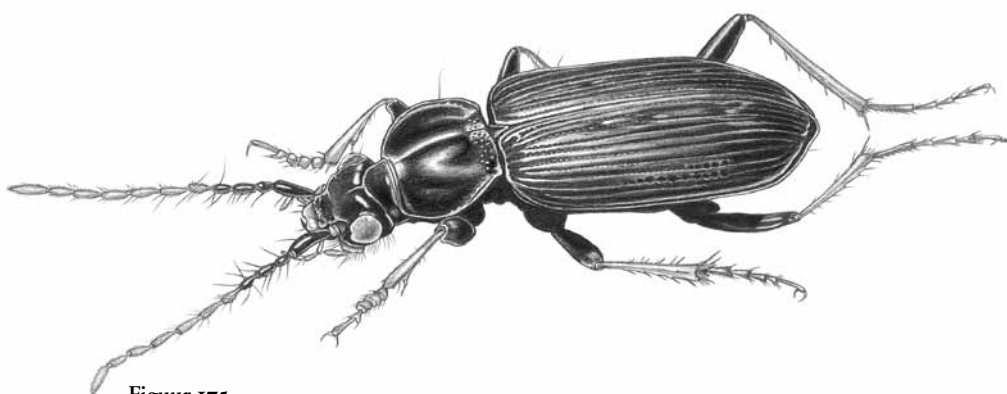
Heel Nederland, één van de meest algemene loopkeversoor- ten, evenals op de Britse Eilanden (LUFF 1998), in Denemarken (BANGSHOLT 1983), Fennoscandië tot het hoge noorden (LINDROTH 1945, 1985) en Duitsland (HORION 1941). In Zwitserland vooral aan de noordzijde van de Alpen, in de Jura, het Mittelland en Graubünden (MARGGI 1992). In België evenals bij ons, overal en algemeen (DESENDER 1986).

Status: de soort gaat in het gehele West-Europese gebied vooruit.

Oecologie

Hygrofiel. Vaak getypeerd als een eurytope bossoort die ook in open terrein voorkomt, althans bij voldoende be- groeiing van de bodem. *L. pilicornis* behoort tot de meest eurytope soorten die in ons gebied voorkomen. Hij ont- breekt alleen op de droogste plaatsen, en wordt gevonden in allerlei matig vochtige tot zeer vochtige terreintypen, vaak in de nabijheid van water. De soort is uiterst tolerant ten aanzien van verstoring, eutrofiëring en vele andere soorten van menselijk ingrijpen in de natuur, een echte cultuurvol- ger dus. Hij komt zowel in het laagland voor als in de ber- gen tot 2000 m. In zuidelijke streken voornamelijk op de koelere plaatsen. In Midden-Europa op vochtige tot natte bodem met enige beschaduwing (MARGGI 1992). Volgens expe- rimenten is hij koudepreferent, zonder een uitgesproken voorkeur voor een bepaalde vocht- of lichtintensiteit (THIELE 1977).

Vangpotten. Groep: EU(H) (685 series, 7.387 individuen). Zeer eurytoop en in alle terreintypen vertegenwoordigd. De hoogste dichtheden worden gevonden in de vochtiger ter- reintypen zoals natte bossen en struweel [21-23], in rietlan- den in de polders en op drooggevalen gronden [27-32]; ook zeer talrijk in cultuurland [12-14]. De laagste scores op de meest open en droge terreintypen, met name de duinen

Figuur 175
Loricera pilicornis.

GENUS LORICERA soort 50

Volgens Ball & Erwin (1969) behoren de Loricerini tot een primitieve tribus van de Carabidae, waarvan de geschiedenis terug zou gaan naar het Mesozoïcum van de noordelijke ge- matigde streken. *Loricera*-soorten zijn vrij kleine dieren van 6-9 mm.

Areaal

Het genus kent slechts een tiental soorten, het zwaartepunt ligt in Noord-Amerika waar vijf soorten voorkomen (ERWIN ET AL. 1977), inclusief *L. pilicornis*, een circumpolaire en tevens de enige Europese soort. De Amerikaanse soorten zijn in hoofdzaak beperkt tot de 'Pacific Northwest' (BALL 1960). Ver- der zijn er nog enkele Neotropische en Aziatische soorten.

Oecologie

Zie *Loricera pilicornis*. Voor de ordinatie zie fig. 144.

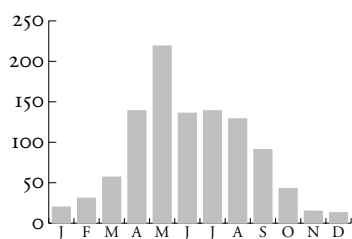
Biologie

Het zijn nachtelijke springstaartjagers met een daaraan aan- gepast setaal vangapparaat op de sprieten.

Taxonomie

Opgenomen in alle Europese tabellen.

50 *Loricera pilicornis*

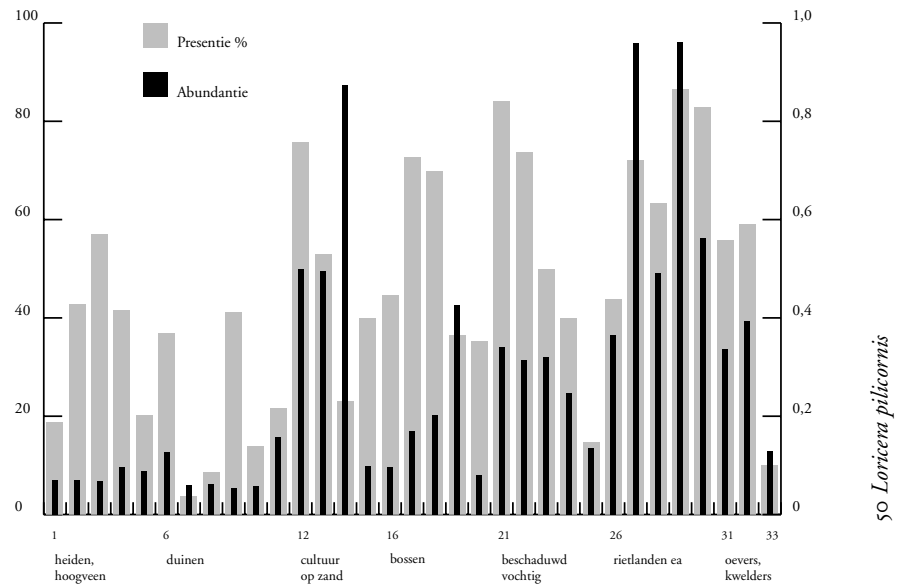

[7-8] en verder in de zoute graslanden [33]. **Eurytopie:** 10 (PRES = 1,00 en SIM = 0,93). **Bodem en Vocht:** geen voorkeur. **Begeleiders:** wederzijds >50% *Nebria brevicollis* 54,9% (56,4%), *Pterostichus niger* 54,9% (58,9%) en *Pterostichus strenuus* 54,5% (60%), alle eveneens zeer eurytope soorten.

Biologie

Voorname nachtactief, volgens Thiele (1977) minder dan 15% dagactief. De geringe activiteit overdag komt waarschijnlijk geheel voor rekening van jonge dieren die tijdens de reproductie het etmaal rond actief blijven. Voortplanting in het voorjaar, van april tot half juni. De larven ontwikkelen zich van juni tot september in dood hout of in de strooisellaag (LARSSON 1939). In het najaar nog veel activiteit van de 'verse' dieren, met name vanaf half juli tot eind augustus (VERGELIJK LINDROTH 1945). Overwintering als imago, zelden als larve, in hout of mos. Het is een hoog gespecialiseerde springstaartjager (GREGOIRE-WIBO 1982). Met een soort val die bestaat uit verlengde borstelharen op de eerste sprietleden kunnen de prooidieren worden gevangen (BAUER 1986, HINTZPETER & BAUER 1986). Bauer & Kredler (1988) beschreven gedetailleerd de vangmethoden van de larve, die veelal overdag actief is (LUFF 1998). Deze beschikt over monddelen die klieren bevatten waaruit een lijmachtinge vloeistof wordt afgescheiden, waardoor prooidieren, ook met een snelle vluchtreactie, niet meer weg kunnen komen. De larve is opgenomen in de tabellen van Arndt (1991) en Luff (1993).

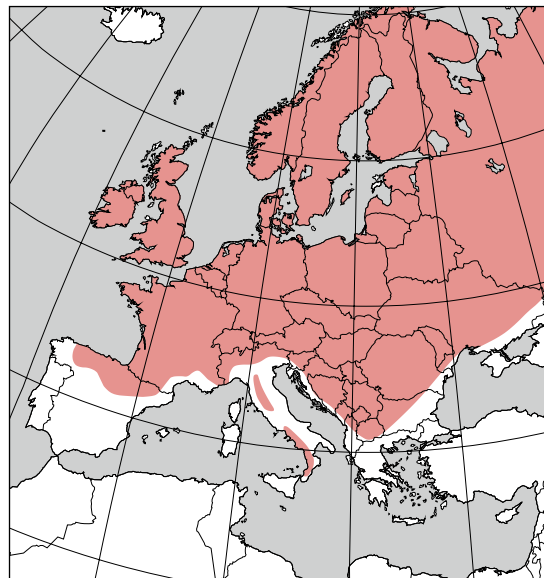
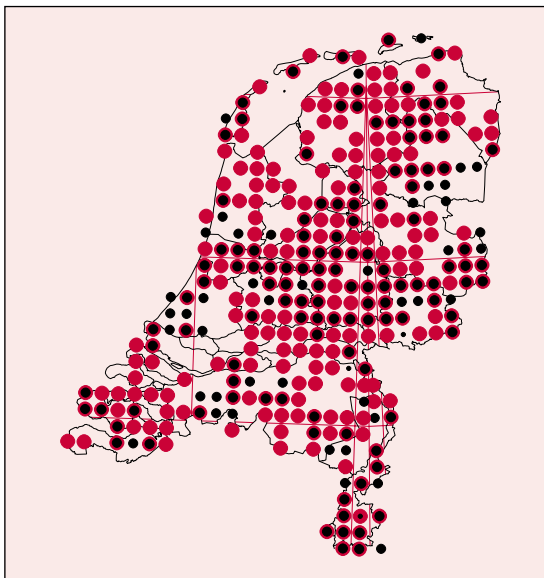
Dispersie: *Loricera pilicornis* is een macroptere soort waarvan talrijke vliegwaarnemingen bekend zijn, in Drenthe: maart 1, april 78, mei 33, juni 5, juli 2, augustus 3, september 1 en oktober 5 (TVH). Ook zijn er vliegwaarnemingen van Aukema (BA), Desender (1989A) en Meijer (1974). Burmeister (1939)

meldde al dat de soort 's nachts op licht afvliegt hetgeen bevestigd wordt door Greenslade (1962) en Honek & Pulpan (1983). Desender (1989A) vond bij alle onderzochte exemplaren volledig ontwikkelde vliegsielen.

Bedreiging

Niet bedreigd en weinig bruikbaar als indicator. In combinatie met een aantal andere zeer eurytope soorten kan het optreden van *L. pilicornis* een aanwijzing zijn voor verstoring of overbesteding (zie hoofdstuk 5).

50 *Loricera pilicornis*